

PWYLLGOR	Cydbwyllgor Ymgynghorol AHNE Llŷn
DYDDIAD	Tachwedd 26ain 2024
TEITL	Cynllun Rheoli'r AHNE
PWRPAS	Cyflwyno gwybodaeth
AWDUR	Swyddog AHNE
ARGYMHELLIAD	Cytuno ar Weledigaeth i'r Cynllun

1.0 CYFLWYNIAD

1.1 Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys gwybodaeth am y camau cychwynnol yn y broses o adolygu'r Cynllun Rheoli. Mae rhai agweddau o gynnwys yr adroddiad wedi ei gyflwyno i'r Cydbwyllgor eisoes ond ni ddaethpwyd i benderfyniad arnynt.

2.0 Y BROSES ADOLYGU

2.1 Fel a nodwyd yn yr adroddiad flaenorol bydd angen dilyn y canllawiau sydd wedi eu cyhoeddi ar baratoi ac adolygu Cynlluniau Rheoli. Mae'r Canllawiau hyn wedi cael ei baratoi gan Gyfoeth Naturiol Cymru (Cyngor Cefn Gwlad Cymru yn flaenorol). Mae adolygiad o'r canllawiau ar y gweill a disgwylir iddynt gael ei gyhoeddi yn fuan.

2.2 Yn fras mae hynny yn golygu y dylid dilyn y camau canlynol wrth adolygu'r Cynllun:

- Ystyried effeithiolrwydd y Cynllun presennol
- Ystyried yr wybodaeth ddiweddaraf am nodweddion yr ardal (cyflwr)
- Cymryd ystyriaeth ac ymgorffori gwybodaeth o gynlluniau a strategaethau perthnasol
- Adolygu Gweledigaeth, Nodau/ Amcanion a Pholisiau'r Cynllun
- Creu cynllun gweithredu newydd ar gyfer cyfnod y Cynllun
- Adolygu yr Asesiad Amgylcheddol Strategol/ Rheoliadau Cynefinoedd

2.3 Pwysleisir pwysigrwydd ymgynghori gyda thrigolion yr AHNE a rhanddeiliad yn ystod yr adolygiad. Mae gan y Cydbwyllgor rôl i chwarae yma gan fod cynrychiolaeth dda o wahanol ardaloedd yr AHNE a sefydliadau a mudiadau perthnasol yn aelodau.

3.0 CYFLWR YR AHNE

3.1 Un o'r camau cyntaf o ran adolygu Cynlluniau Rheoli yw asesu cyflwr gwahanol nodweddion er mwyn cael darlun o'r sefyllfa a gweld os oes newidiadau wedi digwydd yn ddiweddar. Gall y newidiadau hyn fod yn rhai er gwell neu waeth.

3.2 Comisiynwyd Adroddiad o Gyflwr yr AHNE gan yr Uned AHNE yn 2021.

Mae'r adroddiad yma yn cynnwys gwybodaeth am gyflwr gwahanol nodweddion AHNE Llŷn a'r pwysau arnynt. Mae crynodeb wedi ei gyflwyno i'r Cydbwyllgor yn y gorffennol. Er y derbynnir fod yr adoddiad wedi dyddio ychydig credir ei bod yn parhau yn ddefnyddiol ar gyfer y broses adolygu.

- 3.3 Gellir hefyd casglu gwybodaeth leol mwy diweddar i ychwanegu at yr wybodaeth yn yr Adroddiad wrth fynd ymlaen hefo'r gwaith adolygu.

4.0 CYNLLUNIAU A STRATEGAETHAU

- 4.1 Beth amser yn ôl bu i'r Uned AHNE gomisiynnu Ymgynghorydd i ddiweddar Cyd-destun y Cynllun. Roedd y gwaith yma yn golygu diweddarau gwybodaeth am gynlluniau, strategaethau, deddfau ayb sy'n berthnasol i Gynllun Rheoli'r AHNE. Bydd yr wybodaeth yma yn ddefnyddiol ar gyfer cyfrannu at y broses adolygu drwyddi draw.

- 4.2 Mae'r Uned AHNE am adolygu a diweddarau'r wybodaeth yma yn y misoedd nesaf i sicrhau ei fod yn gyfredol ac yn gynhwysfawr.

5.0 RHINWEDDDAU LLŷN

- 5.1 Fel rhan o'r gwaith o baratoi'r Cynlluniau Rheoli blaenorol fe ddiffiniwyd pa rinweddau oedd yn perthyn i AHNE Llŷn ac maent i'w gweld isod. Mae'r rhinweddau hyn yn weddol gyffredinol ac ni ragwelir yr angen i addasu rhain ar gyfer y Cynllun diwygiedig.

- Tirlun ac Arfordir Hardd
- Tawelwch ac Amgylchedd lân
- Cyfoeth o fywyd gwylt a chynefinoedd
- Yr Amgylchedd Hanesyddol
- Yr iaith Gymraeg a'r diwylliant
- Pobol a chymunedau clos
- Cynnyrch a busnesau lleol
- Mynediad a hawliau tramwy

6.0 YR WELEDIGAETH

- 6.1 Mae Gweledigaeth gyffredinol ar gyfer ardal yr AHNE wedi ei chynnwys yn y Cynllun Rheoli presennol (yn seiliedig ar 2040) sef:

ARDAL O DIRLUN AC ARFORDIR HARDD YN GYFOETHOG O FYWYD GWYLLT SY'N DARPARU LLU O WASANAETHAU NATURIOL I DRIGOLION AC YMWELWYR. NODWEDDION HANESYDDOL A RHINWEDDAU ERAILL YN CAEL EU GWERTHFAWROGI A CHYMUNEDAU LLEOL YN CYNNAL YR IAITH A'R DIWYLLIANT CYMREIG.

- 6.2 Credir fod yr weledigaeth yma, i raddau health, yn parhau yn berthnasol ond fod posibl symlhau ac ymateb i rai materion ychwanegol perthnasol. Felly awgrymir y Weledigaeth ganlynol i'w chynnwys yn y Cynllun Rheoli diwygiedig (yn seiliedig ar y flwyddyn 2050) :

ARDAL O DIRLUN AC ARFORDIR HARDD GYDA BYWYD GWYLLT CYNHENID YN FFYNNU, LEFEL ISEL O LYGREDD AMGYLCHEDDOL AC AMRYWIAETH O GYFLEON MYNEDIAD CYHOEDDUS. ADEILADAU A NODWEDDION HANESYDDOL MEWN CYFLWR DA, BUSNESAU LLEOL YN LLWYDDO A CHYMUNEDAU LLŶN YN CYNNAL YR IAITH A'R DIWYLLIANT CYMREIG.

7.0 NODAU/ AMCANION A PHOLISIAU

- 7.1 Yn fuan bydd yr Uned AHNE yn dechrau y gwaith o adolygu nodau/amcanion a pholisiau y Cynllun Rheoli presennol ac yn awgrymu diweddarau/ newid rhai agweddau er ymateb i wybodaeth newydd a/ neu newid mewn amgylchiadau. Efallai hefyd y bydd raid cynnwys polisiau newydd ychwanegol. Bydd cyfarfod o'r Cydbwyllgor yn cael ei drefnu i ystyried yr nodau/ amcanion a pholisiau drafft.
- 7.2 Yn dilyn cytuno ar yr nodau/ amcanion a pholisiau bydd angen adolygu'r Asesiad Amgylcheddol Strategol a'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd sydd ynghlwm â'r Cynllun. Rhagwelir y bydd Ymgynghorydd allanol yn cael ei gomisiynu i wneud y gwaith yma.
- 7.3 Law yn llaw a'r gwaith arall ar y Cynllun bydd angen symud ymlaen i ddiweddarau'r Cynllun Gweithredu. Y Cynllun Gweithredu sydd yn cynnwys manylion am y gwaith yr anelir ei gwblhau o fewn cyfnod gweithredol y Cynllun, gan nodi pwy fydd yn arwain, yr amserlen ac os yn bosibl y ffynhonnell ariannol. Rhaid cofio mai cynllun i'r ardal yw'r Cynllun Rheoli nid un i'r Uned AHNE - gall amrywiaeth o fudiadau a sefydliadau gyflawni gweithredoedd er cyflawni nodau/ amcanion y Cynllun.
- 7.4 Bydd angen cynnal cyfnod o ymgynghori ar y Cynllun diwygiedig drafft. Fel rhan o'r gwaith yma byddwn yn cysylltu gyda mudiadau, sefydliadau ac unigolion trwy whanaol ddulliau i gael eu barn a'u safbwyntiau ar y Cynllun. Bydd gan y Cydbwyllgor rôl i'w chwarae yn ystyried y sylwadau a dderbynnir yn ystod y cyfnod ymgynghori.

8.0 MATERION LLOSG

- 8.1 Fel cam cychwynnol arall yn y broses o adolygu'r Cynllun gofynnir i aelodau yn y cyfarfod hwn am eu barn o ran materion llosg sydd yn berthnasol i rhinweddau yr Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Llŷn fel a nodir uchod.
- 8.2 Gellir hefyd gwneud awgrymiadau o ran gweithredoedd neu brosiectau allai fynd i'r afael â'r sialensau sydd yn wynebu'r rhinweddau hyn.

9.0 ARGYMHELLIAD

- 9.1 Derbyn yr Weledigaeth ddiwygiedig ar gyfer y Cynllun Rheoli.
- 9.2 Darparu sylwadau mewn perthynas â materion llosg a phwysau ar y rhinweddau